
**Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania
na środowisko przeprowadzonej dla projektu**

**„Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy
Prostki na lata 2015-2020”**

**zawierające informacje o udziale społeczeństwa
w postępowaniu oraz uzasadnienie wyboru
przyjętego dokumentu.**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	3
2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	3
3. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie.....	4
4. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko.....	4
5. Uzyskanie wymaganych opinii.....	5
6. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.....	5
7. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	6
7.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.....	6
7.2 Zgłoszone uwagi i wnioski.....	6
8. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.....	6
9. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.....	7
10. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych.....	8

1. Wstęp

Podstawę prawną do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią: Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30 – 37) oraz ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 353)

Przedmiotem oceny oddziaływania na środowisko był projekt „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Prostki na lata 2015-2020” (dalej: *Planu*), który jest dokumentem strategicznym koncentrującym się na podniesieniu efektywności energetycznej, zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych na terenie gminy Prostki.

Zgodnie z art. 42 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Szczegółowe informacje na ten temat znajdują się na stronie 5 i 6 niniejszego opracowania.

Zgodnie z art. 55 ust.3 ww. ustawy, do przyjętego dokumentu załącza się również pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ✓ ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- ✓ opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego);
- ✓ zgłoszone uwagi i wnioski;
- ✓ wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- ✓ propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejszy dokument zawiera informacje wskazane w art. 42 pkt. 2 oraz art. 55 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- ✓ uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko;
- ✓ sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko;
- ✓ uzyskanie wymaganych opinii oraz zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

3. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

Dnia 10 grudnia 2015 r. Wójt Gminy Prostki wystąpił do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko – Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie z prośbą o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Prostki na lata 2015-2020”

4. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko i najważniejsze ustalenia prognozy

Po otrzymaniu informacji dotyczącej zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn. „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Prostki na lata 2015-2020”, przystąpiono do opracowywania prognozy.

Najważniejsze ustalenia prognozy

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł emisji zidentyfikowano następujące aspekty i obszary problemowe, występujące na terenie gminy Prostki:

- na terenie gminy tylko miejscowość Prostki posiada sieć ciepłowniczą, pozostałe budynki mieszkalne zaopatrują się w ciepło za pomocą indywidualnych kotłowni;
- gmina nie posiada zbiorczej sieci gazowej;
- w dalszym ciągu duża część domostw ogrzewana jest z wykorzystaniem węgla kamiennego i miału węglowego, co powoduje wysokie wartości emisji CO₂ do powietrza;
- gospodarstwa domowe stanowią sektor charakteryzujący się wysoką emisją CO₂;
- rozpowszechnienie technologii OZE wśród przedsiębiorców i mieszkańców jest niskie;
- na terenie gminy występuje duża emisja CO₂ ze spalania paliw transportowych, ze względu na lokalizację drogi krajowej.

Z punktu widzenia *Planu* do najważniejszych problemów wymagających rozwiązania należy zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, ograniczenie zużycia paliw kopalnych oraz ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza w celu dotrzymania norm jakości.

Przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego wykazała, że w przypadku braku realizacji założeń *Planu*, może nastąpić pogorszenie stanu środowiska. Wśród najistotniejszych negatywnych zmian wywołanych brakiem realizacji projektu *Planu* można wymienić:

- wzrost niekorzystnych oddziaływań, takich jak emisja zanieczyszczeń do powietrza, brak zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, a nawet jej zwiększenie w przypadku braku jakichkolwiek działań w tym zakresie, co skutkować będzie nasileniem wpływu człowieka na zmiany klimatyczne,
- brak rozwoju technologicznego społeczeństwa, co skutkować będzie ograniczeniem działań na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- brak działań zmierzających do zmniejszenia/racjonalizacji zużycia energii będzie skutkować jej nadmiernym zużyciem, a tym samym presją na środowisko – większe wydobywanie kopalin, większa emisja zanieczyszczeń (do powietrza, gleby i wód), większa emisja gazów cieplarnianych,
- ograniczenie w wykorzystaniu potencjału dostępnych lokalnych surowców,
- brak technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii sprawi, że nadal będą eksploatowane złoża paliw kopalnych celem zaspokojenia potrzeb energetycznych,
- brak przeprowadzenia działań edukacyjnych sprawi, że nie zwiększy się świadomość społeczeństwa, co spowoduje brak zmiany zachowań prowadzących do zmniejszenia emisji, zwiększenia efektywności energetycznej, zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Dzięki dokładnej analizie zadań realizowanych w ramach poszczególnych celów operacyjnych *Planu* zidentyfikowano rodzaje działań mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie planowane przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko. Zasięg oddziaływania inwestycji to oddziaływanie krótkoterminowe związane z budową lub modernizacją danej infrastruktury. Finalne oddziaływanie będzie skutkowało długotrwałą poprawą stanu środowiska na danym terenie.

Dokonując analizy istniejącego stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, zwrócono szczególną uwagę na obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2015 poz. 1651). Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem będzie możliwy do określenia, na etapie przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko konkretnych projektów inwestycyjnych, na podstawie, której wydawane zostaną decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach.

5. Uzyskanie wymaganych opinii

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w dniu 18.01.2016 r. Wójt Gminy Prostki przedłożył Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie oraz Warmińsko – Mazurskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Olsztynie, projekt *Planu* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w celu zaopiniowania.

W odpowiedzi, w dniu 01.02.2016 r. do Urzędu Gminy w Prostkach wpłynęła informacja od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie potwierdzająca, że projekt *Planu* został oceniony pozytywnie. W piśmie z dnia 03.02.2016 r., Warmińsko – Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny potwierdził pozytywną opinię projektu *Planu*.

6. Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu

Zgodnie z art. 42 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Zgodnie z art. 54 ust. 2 powyższej ustawy, zapewniona została możliwość udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko poprzez powiadomienie zawarte:

- ✓ w obwieszczeniu zamieszczonym na stronie BIP gminy Prostki (www.bip.prostki.pl)
- ✓ w obwieszczeniu wywieszonym na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Prostki (informacja wywieszona w dniach 27.01.2016 r. – 01.03.2016 r.)
- ✓ w ogłoszeniu zamieszczonym w prasie lokalnej „Rozmaitości Ełckie” Nr 4 na 29 styczeń 2016 r. – 4 luty 2016 r.

Spółeczeństwo zostało poinformowane o tym, że z treścią projektu *Planu* oraz prognozy można zapoznać się:

- w Urzędzie Gminy Prostki (dokumenty do wglądu w dniach 01.02.2016 r. do 29.02.2016 r. w pok. nr 109 w godzinach od 7⁰⁰ do 15⁰⁰)
- z Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Prostki na stronie www.bip.prostki.pl

W informacji przekazanej społeczeństwu wskazano na możliwość składania wniosków, zastrzeżeń i uwag do projektu *Planu* i prognozy oddziaływania na środowisko w terminie 01.02.2016 r. – 29.02.2016 r., w formie pisemnej, ustnej do protokołu w siedzibie Urzędu Gminy Prostki (pok. 109) oraz za pomocą środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym (adres: prostki@prostki.pl).

7. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

7.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

W prognozie przedstawiono informacje o zawartości *Planu*, przedstawiono i oceniono bieżący stan jakości środowiska oraz zbadano zgodność z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla. Potwierdzono zgodność *Planu* z celami i kierunkami innych dokumentów strategicznych oraz polskimi i europejskimi rozwiązaniami prawnymi. Szczegółowe ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko zostały opisane w pkt.4 niniejszego opracowania.

W ramach prognozy dokonano analizy i oceny oddziaływań na środowisko. Oceną objęto takie elementy jak: powietrze, klimat, wody, fauna i flora, powierzchnia ziemi, zasoby naturalne, ludzie, zabytki i dobra materialne, krajobraz, różnorodność biologiczna. Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych działań w odniesieniu do ww. aspektów. Przedstawiono je w formie matrycy pozwalającej na łatwą identyfikację aspektów środowiska, podejmowanych działań i stopnia ich oddziaływania na środowisko. Ocenia się, że *Plan*, jako całość, pozytywnie oddziałuje na środowisko i sprzyja rozwiązywaniu wielu problemów, dotyczących poprawy stanu środowiska. Wszystkie planowane przedsięwzięcia charakteryzują się ograniczonym terytorialnie oddziaływaniem na środowisko. Zasięg oddziaływania inwestycji to oddziaływanie krótkoterminowe związane z budową lub modernizacją konkretnej infrastruktury. Finalne oddziaływanie będzie skutkowało długotrwałą poprawą stanu środowiska.

7.2 Zgłoszone uwagi i wnioski

W toku opiniowania oraz konsultacji społecznych mających miejsce w dniach od 01.02.2016 r. do 29.02.2016 r. nie zgłoszono żadnych uwag do projektu *Planu* oraz prognozy oddziaływania na środowisko.

8. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Aktem prawnym regulującym transgraniczną ocenę oddziaływania na środowisko oraz zasady postępowania w sprawach transgranicznego oddziaływania na środowisko jest ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zapisy Art. 51 powyższej ustawy wskazują, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna zawierać m.in. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko, w rozumieniu oddziaływania na obszary leżące poza granicami kraju. Gmina Prostki nie leży w bezpośrednim sąsiedztwie granicy państwa i jakiegokolwiek inwestycje przeprowadzane na jej terenie nie będą oddziaływać na środowisko i ludzi poza granicą kraju.

9. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Monitoring i ewaluacja realizacji *Planu* będą realizowane przez wyznaczonego pracownika Urzędu Gminy w Prostkach. Poprawność realizacji *Planu* będzie monitorowana przez ciągłą analizę danych dostępnych w urzędzie, danych pozyskanych od przedsiębiorstw energetycznych lub informacji czerpanych z przeprowadzonych ankiet oraz zlecanie audytów energetycznych. Efektem monitoringu będą raporty okresowe, które przekazywane będą do wójta/rady gminy. Koordynator ma opracowywać dwa rodzaje raportów.

- „**Raport z realizacji zadań**” składany do końca lutego za poprzedni rok,
- „**Raport strategiczny**” składany pod koniec kluczowych lat (2021), uwzględniający analizę przebiegu projektu w ostatnich latach oraz stopień osiągnięcia wskaźników strategicznych, a także określenie kluczowych zadań, jakie należy podjąć dla sprawnego wykonania założeń określonych w PGN.

Raporty z realizacji zadań powinny obejmować następujące informacje:

- opis realizacji każdego z działań, z uzasadnieniem, gdy działanie nie jest realizowane i z informacją, co będzie zrobione w kolejnym roku,
- opis zmian w bazie danych (roczne zestawienia dotyczące osiągniętych wartości wskaźników dla inwestycji gminnych i innych ujętych w Planie),
- rekomendacje do zmian Planu, jeśli zajdą nowe okoliczności dotychczas nieuwzględnione w Planie (np. nowe audyty, badania, brak możliwości realizacji wybranych działań, inne).

Raport strategiczny należy przygotować w roku 2021 (do końca roku). Raport powinien być poprzedzony inwentaryzacją metodologiczną analogiczną do tej realizowanej w roku 2014/2015, tak aby osiągnąć porównywalność wyników. Raport powinien zawierać ocenę realizacji Planu, przyczyny niezrealizowania działań. W Raporcie powinny się znaleźć oceny osiągnięcia wskaźników strategicznych oraz ich składowych dla poszczególnych sektorów w gminie (mieszkalnictwo, budynki użyteczności publicznej, transport, oświetlenie publiczne).

Tabela 1. Proponowane wskaźniki monitoringu wdrażania PGN

Sektor	Wskaźnik	Jednostka	Źródło danych
Transport	Długość ścieżek rowerowych	km	Urząd Gminy
	Całkowite zużycie energii przez pojazdy wchodzące w skład taboru gminnego	GJ/rok	Urząd Gminy - Faktury zakupowe paliw
	Ilość zarejestrowanych pojazdów z obszaru gminy	szt.	Starostwo powiatowe
	Całkowite zużycie energii przez pojazdy wchodzące w skład taboru prywatnego (komunikacyjnego)	GJ/rok	Dane przedsiębiorstwa transportowego
Budynki	Całkowite zużycie energii w budynkach publicznych	[kWh/rok]	Urząd Gminy - Faktury za energię elektryczną PGE
	Całkowite zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	[kWh/rok]	PGE
	całkowite zużycie energii w budynkach przedsiębiorstw	[kWh/rok]	PGE
	Całkowicie zużycie paliw kopalnych	Mg/rok	Badanie ankietowe
Lokalna produkcja energii	Całkowita powierzchnia zainstalowanych kolektorów słonecznych	m ²	Urząd Gminy, badania ankietowe
	Całkowita powierzchnia zainstalowanych	m ²	Urząd Gminy, badania

	kolektorów fotowoltaicznych		ankietowe
	Moc zainstalowanych turbin wiatrowych	MW	Urząd Gminy, badania ankietowe, PGE, inwestor
	Moc zainstalowanych biogazowni	MW	Urząd Gminy, badania ankietowe, PGE, inwestor

10. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów *Planu* pozwala na stwierdzenie, że przyjęte w tym dokumencie założenia przyczynią się do:

- ✓ poprawy jakości powietrza,
- ✓ znacznego ograniczenia ilości zanieczyszczeń trafiających do atmosfery,
- ✓ eliminacja zanieczyszczeń, jakim jest benzo(a)piren [B(a)P],
- ✓ eliminacji bezpośredniej przyczyny powstawania zjawiska tzw. smogu,
- ✓ ograniczenia zużycia nieodnawialnych źródeł energii (węgiel), na rzecz paliw odnawialnych (drewno, pelety) czy wykorzystania energii słońca do ogrzewania budynków.

Główne cele *Planu* wpisują się w zadania określone w pakiecie klimatyczno-energetycznym, należą do nich m.in.:

- ✓ poprawa jakości powietrza atmosferycznego, poprzez redukcję lokalnej emisji zanieczyszczeń gazowych, pochodzących ze spalania paliw stałych i ciekłych na terenie gminy,
- ✓ zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (OZE),
- ✓ zmniejszenie poziomu zużycia energii finalnej na terenie gminy Prostki.

Poszczególne kierunki działań i zadań określonych w *Planie* mogą w różnym stopniu oddziaływać na środowisko, jednak w efekcie prognozuje się ogólną poprawę jakości środowiska i jego funkcjonowania. Proponowane w *Planie* działania będą mieć również pozytywny wpływ na zdrowie mieszkańców gminy, dzięki możliwej do osiągnięcia poprawie jakości powietrza oraz zmniejszeniu zanieczyszczenia środowiska. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego, jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym **brak jest możliwości precyzyjnego określenia rozwiązań alternatywnych** dla poszczególnych działań. Dodatkowo należy podkreślić, że wiele z zaproponowanych do realizacji działań będzie wymagało uszczegółowienia oraz opracowania oddzielnej prognozy oddziaływania na środowisko.